

שואל ומשיב בהלכה – בשול אחר אפיה וצליה- חלק א'



האם מותר בשבת להכניס דברי מאפה האפויים כל צורכם לתוך סיר חמין העומד על הפלטה?
להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת ציון:

שאלה: **שאלה**

תשובה: **תשובה**

כשם שאין בישול אחר בישול, כך אין בישול אחר אפיה, או אחר צליה, או אחר קליה וטיגון אף בכלי ראשון. הערה: נחלקו בו הראב"ה והיראים, האם יש בישול אחר אפיה. השו"ע (סימן שיח ס"ה) הביא את ב' הדעות וכתב: יש מי שאוסר, ויש מתירין. אולם הרמ"א החמיר בזה וכתב שנהגו להיזהר לכתחילה, שלא לתת פת אפילו בכלי שני, כל זמן שהיד סולדת בו. להלכה העלה הראש"ל בשו"ת יביע אומר ח"ח (חאו"ח סימן לה), שהעיקר כדעת מרן ב"א בתרא, שאין בישול אחר אפיה. וכן בשו"ת יחזה דעת ח"ב (סימן מד) ובספרו הליכות עולם ח"ד (עמוד מד). ובשו"ת אור לציון ח"ב (פ"ל אות ד) כתב להחמיר. **אולם יש מחמירים ומקלים רק בכלי שני.**

מותר מעיקר הדין בשבת להכניס דברי מאפה האפויים כל צורכם, כגון ג'חונן לאחר אפייתו, לתוך סיר חמין העומד על גבי הפלטה. הערה: לדעת הראש"ל הגר"ע יוסף צ"ל שהעיקר כדעת המקלים שאין בישול אחר אפיה כנ"ל. ולעניין איסור "מיחזי כמבשל", אין בפלטה לשיטתו.

והמחמיר תבוא עליו ברכה. הערה: היות ויש הסוברים שיש בישול לאחר אפיה. ויש אומרים שבפלטה שייך איסור "מיחזי כמבשל".

אין להערות לתוך מנה חמה מים רותחים מכלי ראשון. אולם, מותר להערות מכלי שני, שאין בו איסור בישול. אך לדעת המחמירים משום "קלי הבישול" יתנו מים חמים לתוך המנה חמה מכלי שלישי. ובאופן שבסוף ההכנה המנה תהפך לעיסה כמו אבקת פירה וקוסקוס כדומה, הדבר אסור משום לש. הערה: אם הדבר לא מבושל לגמרי, יש לחוש כאן לעירוי מכלי ראשון שמבשל כדי קליפה כנפסק בשו"ע (או"ח סימן שיח ס"י). ובספר מעיין אומר ח"ב (עמוד קמה) הביא עדות, שמרכיבי המנה חמה מבושלים כל צורכם, רק שמייבשים אותם לאחר מכן.

פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַ



סיפר ת"ח אחד: "לפני כמה שנים פוטרתי ממשרתי, ניתן לתאר ולשער, כיצד נראה מצב רוחו של אב, שפוטר ממשרה מכובדת, בנוסף לכך ימים אחדים לאחר מכן פוטרתי אשתי, ונותרתי ממש בלא לחם לאכול ובגד ללבוש, כשבבית פעוטות וילדים קטנים. יום אחד, לאחר תפילת שחרית, עצר אותי ידידי, תלמיד חכם, ואמר לי: 'אני רואה שפניך אינם כתמול שלשום. הרי דאגה בלב איש שיחונה לאחרים. מה קרה?' ואז כמעט פרצתי בבכי, וסיפרתי לו על הצרה, שנחתה עלי לאחרונה. הוא שמע את הדברים, הביט בי ואמר: 'למצוא לך ולאשתך עבודה, אין ביכולתי אבל סגולה לפרנסה, אני יכול לתת לך'.

וכאן הוא ניגש לאחד המדפים בבית-הכנסת, פתח שו"ע אורח חיים עם משנה ברורה חלק א'. ושם בסימן א' סעיף ה, כתב המחבר: 'טוב לומר... ופרשת המן'. והוסיף על כך המשנה ברורה (ס"ק יג): 'ואין די באמירה, אלא שיתבונן, מה שהוא אומר, ויכיר נפלאות ה' וכו'.

וטעם לאמירת פרשת המן - כדי שיאמין, שכל מזונות האדם באים בהשגחה פרטית, כמו שכתוב: "וַיִּמְדוּ בְּעֶמְרָ וְלֹא הָעֲדִיף הַמֶּרְבֵּה וְהַמִּמְעִיט לֹא הֶחְסִיר. אִישׁ לְפִי אָכְלוּ לֶקְטוֹ (שמות טז, יח)", כדי להורות שאין ריבוי ההשתדלות מועיל מאומה. וכן מובא בירושלמי, במסכת ברכות: 'כל האומר פרשת המן - מובטח לו שלא יתמעטו מזונותיו'.

אם כן, יש לנו כאן הבטחה מפורשת מהירושלמי, וכן נפסק גם להלכה, שכל מי שיאמר פרשת המן, מובטח לו, שלא יתמעטו מזונותיו. נו, אז מה צריך יותר מזה? החלטתי להתחיל לומר פרשת המן בכוונה, ולהחדיר בעצמי בתוך כדי כך את האמונה, שכל מזונותיו של אדם באים בהשגחה פרטית, עם מה שכרוך בכך.

לפני תפילת שחרית של הבוקר הבא, אמרתי את פרשת המן בכוונה רבתי. ומה אומר ומה אדבר? כבר באותו בוקר, ניגש אלי יהודי, והציע לי משרה תורנית, הרבה יותר חשובה והרבה יותר רווחית מזו הראשונה, כמה ימים לאחר מכן התקבלה גם אשתי ב"ה לעבודה מצויינת, במקום קבוע, יציב, ועם משכורת גבוהה יותר".

קִדְשַׁת בֵּית-הַכִּנְסֵת



הובא ב'חופת אליהו', שפעם התגלה מת בשטחו של רב נחמן בר יצחק, והחל להתנועע ולדבר, בא אליו רב נחמן בר יצחק ושאל אותו מהי הסיבה שלא התרקב? השיב לו, שאחד הדברים, שהיה נזהר בהם שגרמו שלא התרקב, מחמת שלא דיבר בבתי כנסיות ובתי מדרשות. (ספר קדושת בהכ"ס ובהמ"ד עמוד כ"א)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PrineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

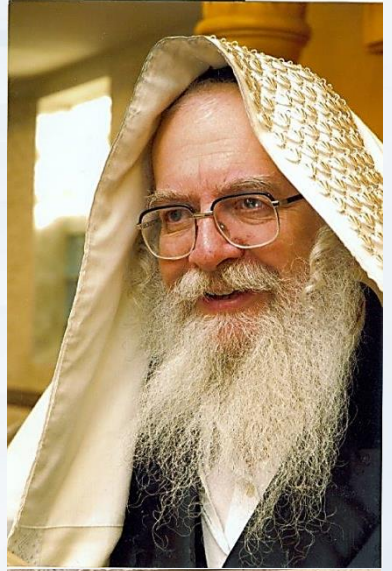
לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הצדיק הרב אליעזר שלמה שיק זצ"ל



הצדיק הרב אליעזר שלמה שיק המכונה הצדיק מיבנאל זצ"ל - הוריו עלו לארץ מהונגריה בתחילת מלחמת העולם השנייה. נולד ב-כ"א אייר ה'ת"ש (1940) בארץ ישראל. שם המשפחה שיק הוא ר"ת שם ישראל קדוש. למד בת"ת 'עץ חיים'. בבר-מצווה קיבל את ברכת האדמו"ר הרב אהרון רוקח מבעלזא אשר אמר עליו באפן נדיר כי "יהיה גדול בישראל". בגיל 14 עבר עם משפחתו לארה"ב. למד חמש שנים בישיבת 'ערוגת הבושם' ולאחר מכן בישיבת 'תפארת ירושלים'. בחורף ה'תשי"ז (1957), בהיותו כבן 16, נתקל בספר 'משיבת נפש' ומאז התקרב לחסידות ברסלב.

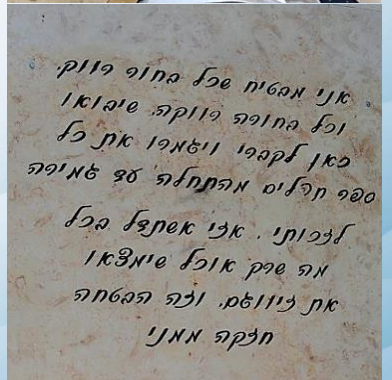


בשנת ה'תשכ"ה (1965) החל להדפיס ולהפיץ את ספרי רבינו נחמן מברסלב זיע"א בכמויות עצומות ובמחירי קרן. בתחילת שנת ה'תשל"ז (1976) הקים בית מדרש בשדרה התשיעית בבורו פארק, בשם 'היכל הקודש- חסידי ברסלב'. בשנת ה'תשמ"ו (1986) התיישב ביבנאל ומאז דבק בו הכינוי 'הצדיק מיבנאל'. בתי מדרש של חסידיו קיימים בירושלים, בני ברק, אשדוד, בת ים, נתיבות, אשקלון, תל אביב ובאר שבע. מלבד בית מדרשו המרכזי בבורו פארק, הקימו תלמידיו בתי מדרש במנורה, מונסי ווויליאמסבורג. רבים פנו אליו ונושעו. הבטיח שכל בחור או בחורה שצריכים למצוא את זיווגם, אם יאמרו את כל ספר התהילים מהתחלה עד הסוף לזכותו- ישתדל בכל מה שיוכל שימצאו את זיווגם. גאון בנגלה ובנסתר. נפטר ביום שישי, י"ז שבט ה'תשע"ה (2015). חי כ-75 שנים. ציונו ביבנאל. כ-30,000 איש השתתפו בהלוויה.

אביו: הרב מנחם זאב (אב"ד טוקאי). **אימו:** הרבנית מלכה. **אשתו:** הרבנית יחנא שפרה (בת הרב אשר ישעיה הלוי רוטנברג, האדמו"ר מקאסאן- נישא בשנת ה'תשכ"ב). **מרבתי:** הרב משה פיינשטיין. **מתלמידיו:** הרב יצחק שמואל אהרון לעזער (מח"ס 'שיחות מוהרא"ש' ו'אשר בנחל'), הרב משה יעקב קורץ (גאב"ד יבנאל), הרב יואל ראטה (ראש ישיבה בארה"ב), הרב הלל אמדדי (ראש ישיבת 'תפארת מוהרא"ש' ביבנאל), הרב גד סלומון (ראש כולל 'תפארת בנימין' ביבנאל) ועוד. **ילדיו:** הרב נחמן זושא אלכסנדר, הרב משה, הרבנית טוביה גולדמן, הרבנית פערל שטרן, הרבנית דבורה אוסטרייכר. **מספריו:** **אשר בנחל**- סדרה של כ-150 כרכים מכתבי חיזוק **ישו"ת בחסידות ברסלב**- 42 כרכים. **שו"ת בכל תחומי החיים** **יאוצר הקונטרסים**- 32 כרכים המכילים כ-1000 קונטרסים **ישפת הנחל**- פירוש על ליקוטי מוהר"ן **זאת התורה**- דרושים על פרשיות השבוע **שיחות מוהרא"ש**- 16 כרכים על שיחות וסיפורים **יאמרי מוהרא"ש** **ינהרי אפרסמון פרקי אבות**- 22 פירושים שונים **יתוך הנחל**- שיחות על פ"ש **ארך אפיים**- עניין הסבלנות **יאילן החיים**- ניצול הזמן **ימראה אש**- על הזוהר **ילהבות אש**- ביאור על תיקוני הזוהר **ימקור השמחה**- השגת השמחה **ינר לצדיק**- על חנוכה **יגנזי המלך**- על מגילת אסתר **יאור זרוע**- על פסח **יתוכו רצוף אהבה**- על שיה"ש **ירגעי מוהרא"ש**- פרקים מחיי הצדיק ועוד.



"היה זה מוצאי שבת קודש", מספר המשב"ק של הצדיק, ר' אברהם ברדוגו, "השעון הורה על שלוש לפנות בוקר. לאחר לילה ארוך ומתיש של קבלת קהל, אמר הצדיק: 'שבוע טוב', ובזה נחתם לילה נוסף של קבלת קהל. רבינו בפרט בשנותיו האחרונות, היה מוסר את נפשו כדי לקבל קהל ומדובר במאות אנשים בלילה אחד. גם לאדם צעיר ובריא בגופו קשה לקבל במשך שעות ארוכות מאות אנשים ולשמע את הצרות של כל אחד באופן אישי, קל וחומר לצדיק שכבר היה מבוגר ולא היה בקו הבריאות. לא פלא שלעתים היה מגיע עד לאפיסת כוחות מוחלטת.



סגרת את דלת חדרו והתכוננתי לצאת מהחדר. לפתע הגיעו זוג עם ילדה קטנה. "מצטער", אמרתי להם, "הצדיק סיים לקבל קהל". אביה של הילדה, התחנן על נפשו ואמר: 'תראה, הילדה הקטנה שלי חולה במחלה הידועה ל"ע... אני מבקש רק אותה תכניס לברכה אצל הצדיק... ואישי ואני נחכה ונמתין בחוץ'. 'אבל אי אפשר' - ניסיתי להסביר להם. 'אני מתחנן... בבקשה', זעק האב, 'תכניס רק את הילדה'. 'אני לא יכול, הצדיק כבר אמר לי 'שבוע טוב'. אולי תבואו מחר בבוקר, אף שאין קבלת קהל, אנסה להכניס אתכם'. 'בבקשה'- החל האב מתייפח בבכי קורע לב. לא יכולתי לעמוד בכך, לקחתי את הילדה הקטנה, וניגשתי לכיוון דלת חדר הצדיק. נקשתי בדחילו ורחימו מספר נקישות קלילות ועדינות על הדלת. אני שומע את הצדיק אומר: 'רק רגע'. דלת החדר נפתחה ולנגד עיני התגלה מחזה מרגש מאוד, פניו של הצדיק היו אדומות, דמעות חמות של בכי שטפו את פניו, ובידו החזיק דף... היה זה הדף עליו רשם את שמות האנשים שבאו אליו במשך כל הלילה לבקש עצה וישועה. מחזה זה חיזק אצלי את הידיעה שאחרי שכולם הולכים לביתם, יושב הצדיק ובוכה על כל שם ושם ומבקש בעבורו רחמים.

הכנסתי את הילדה לחדר וביקשתי שיברך אותה, מאחר והיא חולה ב'מחלה הידועה' ר"ל. הצדיק בירך אותה וכעבור זמן קצר התבשרנו שהיא הבריאה לחלוטין. "היו עוד מקרים", מספר ר' אברהם, "שלאחר שהסתיימה קבלת הקהל, הייתי חוזר כעבור שעתים ורואה שעדיין האור דולק בחדרו... הצדיק לא הלך לישון. הוא המשיך לבכות ולהתפלל על כל יהודי ויהודי שפנה אליו. כולם היו שווים אצלו. על כולם התפלל, ביקש והתחנן, לזה שלום בית, לזאת בריאות, לזה הצלחה בלימודים לזאת שידוך... כזה היה הצדיק, האבא של כולנו. אשרינו שזכינו".

שְׁתִּיקָה בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת



האברך פנה אל עסקני רפואה, אשר חשו לעזרתו והצליחו בס"ד לסדר עבורו תוך מספר ימים בודדים ניתוח מיוחד לאוזניים אצל פרופסור המוביל בתחומו.

מיודענו החל לפתח תקווה שבעז"ה על ידי הניתוח תיפטר בעייתו או לכל הפחות הדבר יקל במעט את הסבל והכאבים, אשר הוא חש מדי יום ביומו. התור לניתוח נקבע לאחר ראש השנה.

בינתיים, ביומיים של ראש השנה כאבו אוזניו, והאברך חש סבל נוראי באוזניו **וזעק לבורא מקירות ליבו שירפא אותו וישוע אותו במהרה מכאבים אלו.**

רגעי השיא הגיעו בשעת התקיעות בו הרהר האברך בתשובה, עשה חשבון נפש וקיבל על עצמו קבלה נפלאה, וכך אמר:

"ריבונו של עולם, אדון הכול אשר הכול בידו. אני מקבל על עצמי קבלה חזקה לשנה החדשה והיא – **שלא לדבר כלל בשעת התפילה.**"

"ואנא בורא עולם, מתחנן אני, בעבור שאני מקבל על עצמי לסתום את פי בשעת התפילה, **אנא סתום לי את החור באוזניי ורפא אותי מהסבל הנורא.**"

"סופו של הסיפור והקבלה של האברך", המשיך מגיד מישרים, הגאון ר' אלימלך בידרמן לספר, "הוא הגיע אליי ואמר לי במילים אלו:

"תמו להם ימי ראש השנה המרוממים, והלכתי לבדיקה אצל הרופא לפני ביצוע הניתוח. הרופא מכניס מכשירים לאוזניי, מביט שוב ושוב. חולפים מספר דקות ומבקש הרופא לערוך את בדיקה בפעם השניה.

הוא עורך את הבדיקה שוב, מביט באוזניי ולאחר מכן מסתכל עלי ואומר לי בתדהמה: **"אני לא יודע, אבל אירע לך נס, שאין לו אח ורע בעולם הרפואה!"**

אני מביט בפניו כשאני מבין מהי כוונתו ואז הוא אומר לי: **"אין לך שום חור בעור התוף! החור, שהיה לך בצילומים הקודמים, נסתם לחלוטין. אתה בריא לגמרי, ואינך צריך שום ניתוח!"**

חתם האברך ואמר: **"כל מי שמכיר אותי יודע, כיצד אני סובל שנים מאוזניי, ואף אחד לא האמין למשמע הבשורה – אוזניי התרפאו לחלוטין, וכיום אני ב"ה שומע מצוין ללא שום סבל וכאב, כשאני לעצמי יודע את הסוד – הקבלה שקיבלתי בראש השנה לסתום פי מלדבר בבית הכנסת, היא זו שעוררה עלי רחמים בשמיים לסתום את החור באוזניי".** (מעובד מתוך 'באר הפרשה')

מובא בהקדמה לדברי המדרש, שבכל יום עושה הקב"ה מלחמה עם יצר הרע. פעמים שהשטן טוען כנגדו: "ראה את בניך, **ישראל גנבים הם**", ובורא עולם משיבו: "לך אצל אומות העולם ותמצא, שהם גנבים פי כמה וכמה".

ממשיך השטן לטעון טענות נוספות, ושוב בורא עולם עונה לו על שאר העבירות, כי אם יבדוק אצל אומות העולם, ימצא שהם גרועים הרבה יותר מעם ישראל.

אולם בדבר אחד בורא עולם אינו משיב, שאם חלילה אנו מדברים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות שיחת חולין האסורה שם, והשטן מקטרג על מעשה זה, אין לכאורה לקב"ה מה להשיבו, שהרי אצל אומות העולם לא שייך דבר זה, וגם בבית תפילתם אינם מדברים.

וזוהו ביאור הפסוק, **"ה' יִלְחֶם לָכֶם"** – דהיינו בורא עולם ילחם לכם עם השטן על טענותיו השונות ויסתום את פי המקטרג, אבל בתנאי אחד **"וְאִתָּם תִּתְרַשְׁן"** (שמות יד, יד).

כלומר בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אל תדברו שיחת חולין, מפני שעל טענות מעין אלו, אין מה לענות לשטן המקטרג...

סיפר הגה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א על עניין זה: "ישנו אברך יקר וחשוב, **אותו אני מכיר כבר שנים על גבי שנים, מאז שהיה נער, אשר בא אליי וסיפר לי את המעשה המדהים הבא:**

כבר שנים רבות, שאותו אברך סובל ל"ע מ'חור' בעור התוף שבאוזניו. מי שאינו סובל מבעיה זו, אינו יכול להבין, מהו הצער שאותו אדם חש.

יש לו חור גדול שלא נסתם, והדבר גורם לו לסבל וצער רב כבר שנים רבות, בכך שאינו שומע טוב באוזניו. **בנוסף שומע צלצולים באוזניים, וכן תוקפים אותו זיהומים חוזרים ונשנים.**

מדובר בכאבים עזים באוזניו שחש הוא ללא הרף, ובעיקר על כך שאסור בשום פנים ואופן, שיכנסו מים לאוזניו. כי אם חלילה יכנסו לו מים - יוכל סבלו פי שניים ושלוש שכן במקרה מעין זה יתפתח זיהום או דלקת באוזניו, **מדובר בכאבים עזים וחזקים!**

בערב יום הדין ה'תשע"ה, הלך אל רבו בבכיות וסיפר לו על הסבל האדיר, שסובל באוזניו כבר מזה שנים רבות ואינו יכול לשאת אותו יותר.

שמע זאת רבו בכאב, הביט בפניו והורה לו כי אם הגיע לפחי נפש שכזה, הרי שעליו לעבור ניתוח מידי, **וזאת על אף הסכנות הטמונות בניתוח מעין זה.**

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שבתי בן אסתריא אטון זצ"ל וולד יחיאל בן יוסף ז"ל הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברוק דב ז"ל אביבה בת איירין ע"ה אברהם בן יונה ז"ל עמירם בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל מסעוד בן יקוט ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל מזל בת שמעון חי זידי בן קלרה ז"ל דב בן יצחק ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל יוסף בן סעדה ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה רחל רפאת בת השמת ע"ה אסתר בת נעמי ז"ל סלים בן פרחה ז"ל יעקב בן אסתר ז"ל יעקב בן פרחה ז"ל מאיר בן נעמי ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל דניאל רפאל בן חגית ז"ל זילפה בת נרדה ע"ה ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה אביבה לושי ע"ה מישא אסתר בת זררה ע"ה אברהם בן דינה ז"ל יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה כל נשמות עם ישראל



הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אסתר בת בלה ע"ה נעמי בת נתון ע"ה מרים בת בלה ע"ה צדיק חכם בן חזלה ז"ל ע"ה שני בת אסתר ע"ה מסודי בת חביבה ע"ה יונה בן סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל שרה בת מורברי רחל ע"ה אלון בן סעדה ז"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל שמואל בן רבקה ז"ל משה בן רוזה ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעמה בת גורג'ה ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל שמעון בן שמחה ז"ל ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעמה ע"ה שמעון בן חנה ז"ל גורג'ה בת נעמה ע"ה